

ต้นทุนสังคมจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษา

จากการพักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

SOCIAL COST OF SECONDHAND ALCOHOL AMONG STUDENTS FROM RESIDING IN DORMITORIES IN SURAT THANI PROVINCE

มนาลี ศรีเปารยะ เพ็ญพงษ์*

Manolee Sripaoraya Penpong*

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100 ประเทศไทย

*Assistant Professor, Faculty of Management Sciences Surat Thani Rajabhat University, Surat Thani Province, 84100, Thailand
E-mail address (Corresponding author) : ma_mai1234@hotmail.com

รับบทความ : 27 เมษายน 2566 / ปรับแก้ไข : 7 กันยายน 2566 / ตอรับบทความ : 19 กันยายน 2566

Received : 27 April 2023 / Revised : 7 September 2023 / Accepted : 19 September 2023

DOI :

ABSTRACT

Alcohol causes issues of cohabitation among students living in dormitories. Therefore, this study aims to the following research objectives: 1) estimate social costs from second-hand alcohol of students and students residing in dormitories, 2) investigate the factors related to demographic characteristics with the effects of secondhand alcohol among students residing in dormitories in Surat Thani Province. The sample group was 400 students living in a dormitory in Surat Thani Province. A multistage random sampling method was selected using questionnaires with a minimum content validity index of 0.80 for each item. Data were collected at least five days and analyzed using statistical tools finding means, percentages, and logit models. The results of the study were the following findings. 1) The social cost of second-hand alcohol per year found that the average direct cost is 18,788.04 Baht, the average indirect cost is 249,845.33 Baht, and social cost is 268,633.37 Baht. 2) Factors related to demographic characteristics were found gender factors: alcohol consumption in dormitories, night stay dormitories, drinking for pleasures, and birthday celebrations, all at a directly significance level of 0.01. In addition, the factors of dormitories were located nearby liquor stores, and case of heartbreaking, which vary at the significance level of 0.05. It is recommended to enact regulations on alcohol consumption in dormitories and for relevant authorities to cooperate with business owners to prevent the introduction of alcohol into dormitories.

Keywords : Secondhand of alcohol, Student, Dormitories

บทคัดย่อ

แอลกอฮอล์สร้างปัญหาการอยู่รวมกันของนักเรียนนักศึกษาที่พักอาศัยหอพัก จึงนำมาสู่การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประมาณต้นทุนสังคมจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาที่พักอาศัยหอพัก 2) ศึกษาปัจจัยด้านลักษณะประชากรที่สัมพันธ์กับผลกระทบจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาที่พักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนนักศึกษาพักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 ราย ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยใช้แบบสอบถามสำรวจข้อมูล มีความสอดคล้อง 0.80 ขึ้นไปทุกข้อ เก็บรวบรวมข้อมูล อย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 วัน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และแบบจำลองโลจิส ผลการศึกษา พบว่า 1) ต้นทุนสังคมจากแอลกอฮอล์มือสองต่อปี ต้นทุนทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 18,788.04 บาท ต้นทุนทางอ้อมเฉลี่ย 249,845.33 บาท ต้นทุนสังคม 268,633.37 บาท 2) ปัจจัยด้านลักษณะประชากรที่สัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยเพศ แอลกอฮอล์ดื่มในหอพัก ผู้ร่วมอาศัยหอพักที่เยวกลางคืน ดื่มเพื่อความสนุกสนาน และดื่มฉลองวันเกิด แปรผันตรง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วนปัจจัยลักษณะหอพัก ที่ตั้ง

ใกล้ร้านเหล้า ต้มจากอกหัก แปรผันตรงกับ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น ควรออกข้อบังคับเกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์ ในหอพัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับผู้ประกอบการเฝ้าระวัง ป้องกันการนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปดื่มในหอพัก

คำสำคัญ : แอลกอฮอล์มือสอง, นักเรียนนักศึกษา, หอพัก

บทนำ

ทรัพยากรที่สำคัญในการขับเคลื่อนโลก กล่าวได้ว่ามนุษย์เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากมนุษย์มีศักยภาพในการสรรสร้าง พัฒนาให้โลกมีความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อถึงวัยแรงงานที่สามารถทำงานนำสู่ผลิตภาพของภาคการผลิตต่อประเทศและโลก ดังนั้น ได้มีแนวคิดทุนมนุษย์ของเกร์ เบคเกอร์ (Teerawee, 2021) นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบลได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กล่าวได้ว่าตั้งแต่เกิดจนตามนุษย์ต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำรงให้ชีวิตคงอยู่หรือแม้กระทั่งในการพัฒนาตนเอง โดยมีผลตอบแทนคือการทำงาน หากมนุษย์มีการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรนั้นหมายความว่าเกิดความไม่คุ้มค่าขึ้น ดังนั้น จึงต้องมีกระบวนการดูแลทรัพยากรมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การสาธารณสุข รวมถึงการพัฒนาทางด้านจิตใจควบคู่ไปกับร่างกาย ดังคำกล่าวขององค์การอนามัยโลกที่ว่าประชาชนมีความศึกษาดี สุขภาพดี มีความสามารถสูง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้เป็นปัจจัยนำพาประเทศไปสู่ความสำเร็จ การสร้างเสริมความรู้ทางทฤษฎีทุนมนุษย์จะเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์เพื่อเพิ่มทุนมนุษย์นำไปสู่การพัฒนาองค์กรและสังคม แต่ทั้งนี้ก็มีประเด็นที่น่าสนใจที่ส่งผลให้มนุษย์ทั่วโลกเสียชีวิต จากรายงานขององค์การอนามัยโลก (Atsanangkornchai, 2019) ระบุว่ามียุเสียชีวิตกว่า 3 ล้านคน จากการใช้แอลกอฮอล์ที่เป็นอันตรายในปี 2559 เป็น 1 ใน 20 ของผู้เสียชีวิต การใช้แอลกอฮอล์ที่เป็นอันตรายทำให้เกิดภาวะโรคทั่วโลกมากกว่า 5% และทั่วโลกมากกว่าหนึ่งในสี่ (27%) ของเด็กอายุ 15-19 ปีทั้งหมดเป็นนักดื่มในปัจจุบัน อัตราการดื่มในปัจจุบันสูงที่สุดในกลุ่มอายุระหว่าง 15-19 ปีในยุโรป (44%) ตามด้วยอเมริกา (38%) และแปซิฟิกตะวันตก (38%) การสำรวจโรงเรียนระบุว่าในหลายประเทศการใช้แอลกอฮอล์เริ่มก่อนอายุ 15 ปี โดยมีความแตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังส่งผลกระทบต่อปัญหาทางสังคม ทั้งปัญหาเฉียบพลัน เช่น ปัญหาความรุนแรงและอาชญากรรมต่าง ๆ และปัญหาสังคมเรื้อรัง เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหา ครอบครัว และการสูญเสียสุขภาพ เป็นต้น โดยผลกระทบเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อมกับระบบ สุขภาพ ระบบยุติธรรม และความมั่นคง ระบบการศึกษา ระบบประกันภัย ระบบสวัสดิการและแรงงาน ของประเทศ อีกทั้งยังเชื่อมโยงไปถึงระบบเศรษฐกิจในระดับมหภาคของประเทศ และการพัฒนาของสังคม โดยรวมในที่สุด (Sangthong et al., 2019) ซึ่งจากการศึกษาต้นทุนทางสังคม (Social costs) ของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยปี พ.ศ.2560 พบว่า มีมูลค่าสูงถึง 8.58 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.56 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (Gross domestic product : GDP) (Komonphaisam, 2019) สำหรับประเทศไทยจากผลการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2560 พบว่า จากจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ทั้งสิ้น 55.9 ล้านคน เป็นผู้ที่ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบปีที่แล้วประมาณ 15.9 ล้านคน โดยเป็นผู้ที่ดื่มสม่ำเสมอ 6.98 ล้านคน กลุ่มอายุ 25-44 ปี มีอัตราการดื่มสุราสูงสุด กลุ่มอายุ 20-24 ปี และ 45-49 ปี มีอัตราการดื่มสุราใกล้เคียงกัน ร้อยละ 33.5 และ 31.1 ตามลำดับ (National Statistical Office, 2018) ผลจากการดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพทั้งด้านการเกิดอุบัติเหตุจราจรและการบาดเจ็บ สุขภาพจิต และการเกิดภาวะโรค รวมทั้งผลกระทบต่อสังคม เช่น การเกิดอาชญากรรม ความรุนแรงในครอบครัว และต้นทุนทางสังคม เป็นต้น ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขของไทยได้ให้ความสำคัญในการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ใช้ทั้งมาตรการทางกฎหมาย เช่น การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สถานที่ใกล้สถานศึกษา การควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการควบคุมการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยนั้น การซื้อและการขายแอลกอฮอล์ อายุของผู้สามารถบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ตามกฎหมาย คือ 20 ปีบริบูรณ์ (Royal Gazette, 2008) และมีการกำหนดสถานที่สำหรับการขาย คือ หอพัก สำหรับให้ผู้พักอาศัยในระหว่างการศึกษาตามพระราชบัญญัติหอพัก แต่ไม่ได้มีการกำหนดให้ห้ามนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าบริโภคหรือบริเวณที่ใกล้กับหอพัก จึงมีผู้บริโภคบางส่วนซื้อแอลกอฮอล์จากสถานที่จำหน่ายที่ได้รับอนุญาตมาบริโภคในหอพักหรือบริเวณที่ใกล้กับหอพัก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างปัญหาให้กับนักเรียนและนักศึกษาที่ไม่ได้บริโภคแอลกอฮอล์นำมาสู่ความไม่ปลอดภัยในการพักอาศัย โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีนั้นพบว่า มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาถึง 3 แห่งด้วยกัน (Surat Thani Provincial Statistical Office, 2021) และมีโรงเรียนที่ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนซึ่งไกลจากครอบครัว โดยนักเรียนนักศึกษาเหล่านั้น ได้ใช้บริการเช่าหอพักเพื่ออาศัยระหว่างศึกษา โดยหอพักหรือบริเวณที่ใกล้เคียงหอพัก พบว่า มีผู้ที่มีการบริโภคแอลกอฮอล์ แม้ว่าจะมีกฎหมายควบคุมการขายแต่บุคคลเหล่านั้น สามารถไปซื้อในสถานที่จำหน่าย แต่มีการดื่มรวมถึงผู้ที่เข้าพักอาศัยที่ร่วมมีการบริโภคสุราจากสถานที่อื่น และเมื่อกลับเข้าหอพักสร้างปัญหาในการอยู่ร่วมกัน

พฤติกรรมของผู้บริโภคแอลกอฮอล์บริเวณหอพัก หรือใกล้เคียงเกิดผลกระทบในเชิงลบทางเศรษฐศาสตร์ เรียกว่า ต้นทุนสังคม ดังนั้น จึงเป็นประเด็นของการวิจัยในการศึกษาต้นทุนสังคมและผลกระทบจากแอลกอฮอล์มือสอง (ผลกระทบด้านลบต่อบุคคลรอบข้างของผู้ดื่มแอลกอฮอล์) ของนักเรียนและนักศึกษาจากการพักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อคาดว่าผลจากการวิจัยสามารถนำมาสู่การกำหนดนโยบาย รวมถึงการตระหนักถึงการดูแลกลุ่มนักเรียนและนักศึกษาที่พักอาศัยหอพักซึ่งไกลห่างจากครอบครัวให้ได้รับความปลอดภัย ซึ่งเป็นเหตุมาจากแอลกอฮอล์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประมาณต้นทุนสังคมจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาที่พักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านลักษณะประชากรที่สัมพันธ์ต่อผลกระทบจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาที่พักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

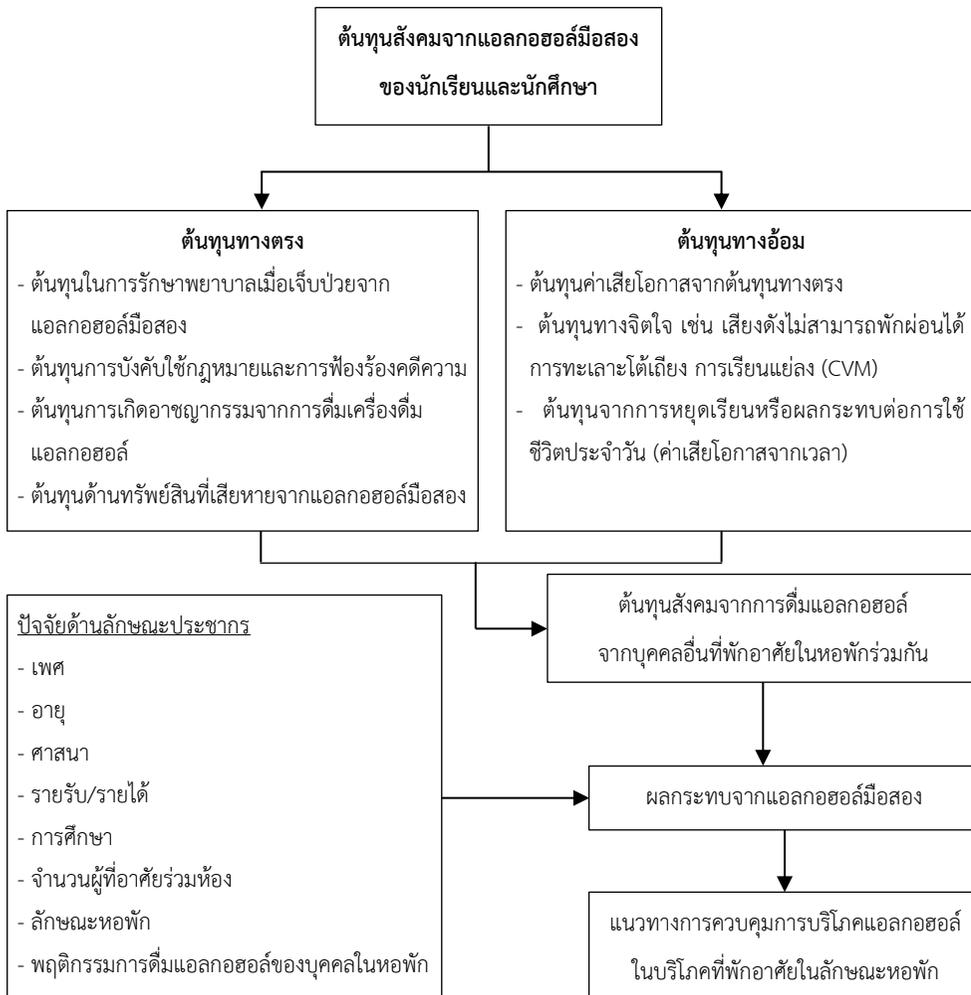
ประโยชน์การวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยระดับจังหวัดซึ่งมูลค่าความสูญเสียที่ได้จะเป็นมูลค่าในระดับที่แคบ แต่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการเฝ้าระวังการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ที่อาศัยในหอพักซึ่งเป็นการอยู่ร่วมกัน รวมถึงเป็นการสร้างประเด็นการเพิ่มมาตรการในการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในบริเวณที่พักอาศัยในลักษณะหอพัก และกลุ่มบุคคลที่จะเป็นกำลังอนาคตของชาติ งานวิจัยนี้จะช่วยในการสร้างเสริมสุขภาพ โดยอธิบายตาม Ottawa charter ในประเด็นการสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (Build healthy public policy) การส่งเสริมสุขภาพนำสุขภาพเข้าไปอยู่ในวาระของผู้กำหนดนโยบาย ในทุกภาค และทุกระดับ เป็นการนำไปสู่บุคคลเหล่านั้นได้ตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ และเป็นความรับผิดชอบเพื่อสุขภาพ โดยนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ต้องการแสวงหาอุปสรรคต่าง ๆ ในภาคที่มีสุขภาพ และวิธีการที่จะขจัดอุปสรรคเหล่านี้ และ Bangkok Charter for health promotion คือ การกำหนดนโยบาย แนวทางการปฏิบัติ และการวางโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืนในการจัดการกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดต้นทุนเศรษฐศาสตร์ผลกระทบทางสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Komonphaisarn, 2019) กล่าวคือ ต้นทุนผลกระทบทางสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ออกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย 1) ต้นทุนทางตรงเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงเป็นทรัพยากรที่ต้องใช้ไปในการแก้ไขปัญหาหรือผลที่เกิดจากการบริโภค เครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในสังคมในลักษณะของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงประเมณมี 3 ประเภท คือ (1) ต้นทุนในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่มีสาเหตุเกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (2) ต้นทุนในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับคดีความที่มีสาเหตุจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (เช่น ต้นทุนในการดำเนินงานของศาล อัยการสถานีตำรวจหรือเรือนจำ เป็นต้น) และ (3) ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายจากอุบัติเหตุ ทรัพย์สินเสียหายอันมีสาเหตุมาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับต้นทุนอีกประเภท คือ ต้นทุนทางอ้อม เป็นต้นทุนที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง ในแนวคิดของต้นทุนเศรษฐศาสตร์จะมีการรวมถึงต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) ที่เกิดขึ้นทั้งนี้ การประเมินต้นทุนทางอ้อมที่ มูลค่าของผลิตภาพที่สูญเสียไปจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร อันมีสาเหตุมาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กล่าวคือ แม้การเสียชีวิตดังกล่าว อาจไม่ก่อให้เกิดต้นทุนโดยตรงต่อสังคม แต่ก็ทำให้เกิดค่าเสียโอกาสขึ้น เพราะว่าหากบุคคลดังกล่าวยังคงมีชีวิตอยู่จนถึงอายุขัยที่ควรเป็นย่อมจะสามารถสร้างผลผลิตให้แก่สังคมได้อีกจำนวนหนึ่ง (Komonphaisarn, 2019) นอกจากนี้ ในการประเมินยังใช้เทคนิคค่าความเต็มใจจะจ่ายเพื่อวัดผลกระทบทางอ้อมด้านจิตใจจากแอลกอฮอล์ที่ได้รับด้วย (Center of alcohol studies, 2019) เป็นการประเมินราคาสินค้าที่ไม่ผ่านตลาด รวมถึงการประเมินผลกระทบภายนอก (Externalities) ที่ไม่มีตลาดรองรับ กล่าวคือ ผลกระทบด้านจิตใจจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น วิธีการนี้สามารถช่วยวัดค่าออกมาเป็นรูปตัวเงิน โดยการสอบถามจำนวนเงินที่กลุ่มตัวอย่างที่เลือกขึ้นมาเป็นตัวแทนของประชากรยินดีจะจ่าย เพื่อสนับสนุนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากงานวิจัยนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนและนักศึกษาที่พักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี โดยข้อมูลจากสำนักงานสถิติจังหวัดสุราษฎร์ธานีปี 2561 จำนวนนักเรียนและนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวน 29,833 ราย (Surat Thani Provincial Statistical Office, 2018) โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง ใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1976) เท่ากับ 394.71 ราย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับเทคนิคการใช้ CVM (Contingent Valuation Method ดังนั้นผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) เป็นการนำวิธีการสุ่มตัวอย่างทุกแบบมาประยุกต์ใช้ โดยแบ่งการสุ่มตัวอย่างออกเป็นหลายขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยกำหนดตามพื้นที่การตั้งของหอพัก โดยใช้สถิติการกำหนดสัดส่วนตามจำนวนหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และขั้นตอนที่ 2 การสุ่มอย่างง่าย โดยเลือกตัวแทนของประชากรตามสัดส่วนตามพื้นที่การตั้งของหอพัก โดยกำหนดตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนสัดส่วนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

	พื้นที่	จำนวนหอพัก	ตัวอย่าง (ราย)
อำเภอ	ตำบล		
เมือง	ขุนทะเล	218	307
	เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี	51	72
	มะขามเตี้ย	13	18
พุนพิน	พุนพิน	2	3
	รวม	284	400

ที่มา: Office of Social Development and Human Security, Surat Thani Province, 2019

ขั้นตอนที่ 3 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นนักเรียนนักศึกษาที่ศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พักอาศัยในหอพักเอกชนไม่ต่ำกว่า 1 ปี พักอาศัยอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 วัน อายุ 18-25 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้น คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลลักษณะหอพัก พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของบุคคลในหอพัก ประเภทของผลกระทบและต้นทุนที่เกิดจากแอลกอฮอล์มีสอง และค่าความเต็มใจจะจ่าย (วัดมูลค่าผลกระทบทางด้านจิตใจ)

วิธีการหาคุณภาพและผลคุณภาพเครื่องมือ

งานวิจัยนี้ได้ทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) โดยใช้รูปแบบคำถามปลายเปิดจำนวน 100 ชุด เพื่อทดสอบหาจำนวนเงิน เริ่มต้น (Starting bid) และทดสอบหาข้อบกพร่อง ผลการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) ตามค่าความเต็มใจจะจ่ายเริ่มต้นทั้ง 4 ค่า คือ 20, 50, 100 และ 200 บาทต่อเดือน หลังจากนั้นได้นำไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง จำนวน 3 ท่าน และได้ทำการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ ใช้การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Index of congruence) โดยใช้สูตรการคำนวณ IOC (Tirakanun, 2014) โดยผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า 0.80 ขึ้นไปทุกข้อแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบจำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของข้อคำถาม ด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) (Petcharaj & Chamniprasat, 2004) ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.96

การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ดำเนินการขอรับรองจริยธรรมในมนุษย์ผ่านมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เอกสารรับรองเลขที่ SRU2019/043 รับรอง ณ วันที่ 4 ธันวาคม 2562

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ได้วิจัยได้จากการเก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนักเรียนนักศึกษาที่พักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 ราย ใช้ช่วงเวลาเช้าเก็บข้อมูลในวันจันทร์ถึงศุกร์ 15.30-18.00 นาฬิกา และวันเสาร์ถึงวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 8.00-18.00 นาฬิกา

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่เลือกใช้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่เลือกใช้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ใช้แนวคิดต้นทุนสังคม เป็นต้นทุนผลกระทบต่อสังคมจากการบริโภคสิ่งเสพติดใด ๆ จะมีค่าเท่ากับมูลค่าของทรัพยากรที่สังคมสามารถจะนำไปใช้ทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้ หากประชากรในสังคมนั้น ๆ ไม่ได้บริโภคสิ่งเสพติดดังกล่าว (Komonphaisarn, 2019) ต้นทุนสังคม จะประกอบไปด้วย

1. ต้นทุนทางตรง ประกอบด้วย ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากปัญหาสุขภาพ ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากการเกิดอุบัติเหตุ ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากทรัพย์สินสูญหาย/เสียหาย ทั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ กล่าวคือ ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากปัญหาสุขภาพ คือ ต้นทุนรวมจากปัญหาสุขภาพ/จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาสุขภาพ, ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากการเกิดอุบัติเหตุ คือ ต้นทุนรวมจากการเกิดอุบัติเหตุ/จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดอุบัติเหตุ และ ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากทรัพย์สินสูญหาย/เสียหาย คือ ต้นทุนรวมจากทรัพย์สินสูญหายหรือเสียหาย/จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบจากทรัพย์สินสูญหายหรือเสียหาย

2. ต้นทุนทางอ้อม เป็นต้นทุนทางด้านจิตใจ ใช้วิธีการประเมินค่าความเต็มใจจะจ่าย โดยสร้างสถานการณ์สมมติปัญหาที่ได้รับจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บุคคลอื่นที่พังกาศัยในหอพักร่วมกัน วัดเป็นมูลค่าทางการเงิน ใช้เทคนิคในการตั้งคำถามแบบปลายปิดแบบ Double Bounded Close-Ended (Center of alcohol studies, 2019) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด วิธีการนี้เป็นการตั้งคำถามว่า ผู้ตอบยินดีจะจ่ายเงินเป็นจำนวน x บาท เพื่อสนับสนุนหรือไม่ ถ้าผู้ตอบว่าใช่ ให้เพิ่มราคาเสนอเป็นสองเท่าของราคา x บาท ก่อนหน้า แล้วให้ตอบว่าใช่หรือไม่ ในทางกลับกันถ้าตอบว่า ไม่ใช่ให้ลดราคาลงมาครึ่งหนึ่งของราคา x บาท ใช้แบบจำลองถดถอยของคามาเรอนเพื่อประมาณค่าเฉลี่ยของความเต็มใจจะจ่าย (Coef.) โดยค่าที่ได้จากแบบจำลองจะเป็นลักษณะตัวแปรสุ่มต่อเนื่องซึ่งจะทราบค่าความเต็มใจจ่ายที่แท้จริงจากค่าที่อยู่ระหว่าง Lower Bound กับค่า Upper Bound สามารถเขียนเป็นสมการ คือ

$$WTP = X_i\beta + \mu_i$$

- โดยที่ WTP คือ ค่าความเต็มใจที่จะจ่าย
- X_i คือ ตัวแปรอิสระที่กำหนดขนาดของค่าความยินดีจะจ่าย
- β คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
- μ_i คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

จากสมการนำมาประมาณค่าด้วยวิธี Maximum Likelihood estimation จะได้ค่าพารามิเตอร์แล้วนำไปใช้ในการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีทางสถิติพารามेटริก (Parametric method) และค่ามัธยฐานของ WTP ใช้การประมาณค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของความเต็มใจจ่ายการแจกแจงแบบ Lognormal การแจกแจงแบบ Loglogistics และการแจกแจงแบบ Weibull (Center of alcohol studies, 2019)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ใช้โลจิสโมเดลในการวิเคราะห์ผล (Pinyo, 2019) ทั้งนี้ ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกิดปัญหา multicollinearity มีการทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองโดยพิจารณาความเป็นสารรูปสนิทธิ (Goodness of fit) โดยการพิจารณาค่า Log-Likelihood ใช้ทดสอบไคสแควร์ และพิจารณาจากค่า pseudo R² ทั้งนี้สมการโมเดลในการวิเคราะห์ คือ

$$Y = \beta_0 + \beta_1\text{Gender}_i + \beta_2\text{Dormitory}_i + \beta_3\text{NG}_i + \beta_4\text{NP}_i + \beta_5\text{NC}_i + \beta_6\text{AD}_i + \beta_7\text{Night Out}_i + \beta_8\text{Habit}_i + \beta_9\text{Entertain}_i + \beta_{10}\text{BD}_i + \beta_{11}\text{HB}_i + u_i$$

ตัวแปรตาม Y คือ ผลกระทบจากแอลกอฮอล์มือสอง มีผลกระทบมีค่าเท่ากับ 1 และ ไม่มีกระทบมีค่าเท่ากับ 0

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

- Gender คือ เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยที่ 1 = เพศชาย, 0 = เพศหญิง
- Dormitory คือ ลักษณะหอพัก อาชีพ โดยที่ 1 = หอพักรวม, 0 = หอพักประเภทอื่น ๆ

NG	คือ สถานที่ตั้งหอพักที่ใกล้ร้านค้า โดยที่ 1 = ใกล้สถานศึกษา, 0 = บริเวณอื่น ๆ
NP	คือ สถานที่ตั้งหอพักใกล้ร้านเหล้า โดยที่ 1 = ใกล้ร้านเหล้า, 0 = บริเวณอื่น ๆ
NC	คือ สถานที่ตั้งหอพักที่ใกล้ชุมชน โดยที่ 1 = ใกล้ชุมชน, 0 = บริเวณอื่น ๆ
AD	คือ หอพักสามารถนำเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ไปตี๋มในห้องพักได้โดยที่ 1 = ได้, 0 = ไม่ได้
Night Out	คือ สาเหตุคนอาศัยร่วมในหอพักที่เกี่ยวกับกลางคืนโดยที่ 1 = เกี่ยวกับกลางคืน, 0 = สาเหตุอื่น ๆ
Habit	คือ สาเหตุในการตี๋มคือความเคยชิน โดยที่ 1 = ความเคยชิน, 0 = สาเหตุอื่น ๆ
Entertain	คือ สาเหตุในการตี๋มคือความสนุกสนาน โดยที่ 1 = ความสนุกสนาน, 0 = สาเหตุอื่น ๆ
BD	คือ โอกาสในการตี๋ม คือ วันเกิดโดยที่ 1 = ตี๋ม, 0 = โอกาสอื่น ๆ
HB	คือ โอกาสในการตี๋ม คือ ออกหักโดยที่ 1 = ตี๋ม, 0 = โอกาสอื่น ๆ
μ_i	คือ ค่าความคลาดเคลื่อน
i	คือ ตัวอย่างที่ $i = 1, 2, 3, \dots, n$

ผลการวิจัย

การศึกษาต้นทุนสังคมจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาจากการพักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1. ผลการประเมินต้นทุนเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบไปด้วย ต้นทุนทางตรง (ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากปัญหาสุขภาพ ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากอุบัติเหตุ ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากทรัพย์สินสูญหาย/เสียหาย) และต้นทุนทางอ้อม (ต้นทุนทางด้านจิตใจ ประเมินจากค่าความยินดีจะจ่าย) ดังนี้

1.1 ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากปัญหาสุขภาพ แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากปัญหาสุขภาพ

ค่าใช้จ่าย	มูลค่าเฉลี่ย (บาท)	ร้อยละ
ต้นทุนทางตรง	5,233.87	
ในโรงพยาบาล/สถานพยาบาล		
ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์	851.58	16.23
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ทางการแพทย์	1,510.00	28.78
รายได้ของผู้เฝ้าไข้	1,100.00	20.96
นอกโรงพยาบาล		
ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์	730.45	13.92
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ทางการแพทย์	141.84	2.70
รายได้ของผู้เฝ้าไข้	900.00	17.15
ต้นทุนทางอ้อม	13.08	
ค่าเสียโอกาสจากต้นทุนทางตรง	13.08	0.25
รวม	5,246.95	100.00

จากตาราง 2 พบว่าต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากปัญหาสุขภาพ มีต้นทุนทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 5,233.87 บาท และต้นทุนทางอ้อมเฉลี่ย เท่ากับ 13.08 บาท รวมต้นทุนเฉลี่ยจากปัญหาสุขภาพ เท่ากับ 5,246.95 บาท โดยพบว่าต้นทุนทางตรงที่มากที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ทางการแพทย์ในโรงพยาบาล/สถานพยาบาล ร้อยละ 28.78 รองลงมาคือ รายได้ของผู้เฝ้าไข้ ร้อยละ 20.96 และต้นทุนน้อยที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ทางการแพทย์ นอกโรงพยาบาล ร้อยละ 2.70 และต้นทุนทางอ้อมคือ ต้นทุนจากค่าเสียโอกาสจากต้นทุนทางตรง ร้อยละ 0.25

1.2 ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากการเกิดอุบัติเหตุ แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากการเกิดอุบัติเหตุ

	ค่าใช้จ่าย	มูลค่าเฉลี่ย (บาท)	ร้อยละ
ต้นทุนทางตรง		5,754.17	
ในโรงพยาบาล/สถานพยาบาล			
ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์		3,037.50	52.66
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ทางการแพทย์		366.67	6.36
รายได้ของผู้เฝ้าไข้		450.00	7.80
นอกโรงพยาบาล			
ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์		1,080.00	18.72
ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ทางการแพทย์		220.00	3.81
รายได้ของผู้เฝ้าไข้		600.00	10.40
ต้นทุนทางอ้อม		14.39	
ค่าเสียโอกาสจากต้นทุนทางตรง		14.39	0.25
รวม		5,768.56	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากการเกิดอุบัติเหตุ มีต้นทุนทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 5,754.17 บาท และต้นทุนทางอ้อมเฉลี่ย เท่ากับ 14.39 บาท รวมต้นทุนเศรษฐศาสตร์เฉลี่ย 5,768.56 บาท โดยพบว่า ต้นทุนทางตรงที่มากที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ในโรงพยาบาล/สถานพยาบาล ร้อยละ 52.66 บาท รองลงมาคือ ค่าใช้จ่ายทางการแพทย์ นอกโรงพยาบาล ร้อยละ 18.72 และต้นทุนน้อยที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ทางการแพทย์ นอกโรงพยาบาล ร้อยละ 3.18 และต้นทุนทางอ้อมคือ ต้นทุนจากค่าเสียโอกาสจากต้นทุนทางตรง ร้อยละ 0.25

1.3 ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากทรัพย์สินสูญหาย/เสียหาย แสดงดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากทรัพย์สินสูญหาย/เสียหาย

	ค่าใช้จ่าย	มูลค่าเฉลี่ย (บาท)	ร้อยละ
ต้นทุนทางตรง		7,800.00	
มูลค่าของทรัพย์สินที่สูญหาย		7,800.00	99.75
ต้นทุนทางอ้อม		19.50	
ค่าเสียโอกาสจากต้นทุนทางตรง		19.50	0.25
รวม		7,819.50	100.00

จากตาราง 3 ต้นทุนเศรษฐศาสตร์จากทรัพย์สินสูญหาย/เสียหาย พบว่า ต้นทุนทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 7,800 บาท ร้อยละ 99.75 และ ค่าเสียโอกาสจากต้นทุนทางตรงเฉลี่ย 19.50 บาท ร้อยละ 0.25 รวมต้นทุนเศรษฐศาสตร์เฉลี่ย เท่ากับ 7,819.50 บาท

1.4 ต้นทุนทางอ้อม (ต้นทุนทางด้านจิตใจ) ใช้วิธีการประเมินค่าความเต็มใจจะจ่าย ทำการประมวลผลทางสถิติ เพื่อคำนวณหาเฉลี่ยค่าความเต็มใจจะจ่ายที่เหมาะสม (Mean WTP)

ตาราง 5 ค่าความเต็มใจจะจ่าย

	Coef.	Std. Err.	Z	$p > Z $	[95% Conf. Interval]	
WTP	72.53	2.75	26.33	0.000	67.13	77.93
Sigma	3.98	0.03	105.53	0.000	3.90	4.05
LR Chi2=0.00						

จากตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเฉลี่ยแบบช่วงของค่าความยินดีจะจ่ายเท่ากับ 72.53 บาท ต่อคน และมีช่วงความเชื่อมั่นของค่าเฉลี่ยของค่าความเต็มใจจะจ่าย ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 อยู่ระหว่าง 67.13-77.93 บาท ต่อเดือนต่อคน ดังนั้นในส่วนต้นทุนทางด้านจิตใจ คำนวณจากค่ายินดีจะจ่าย*จำนวนคนที่ยินดีจะจ่าย จะเท่ากับ 20,816.53 ต่อเดือน ทั้งนี้ ในกรณีวิจัยใช้การศึกษา 12 เดือน ดังนั้นจะเท่ากับ 249,798.36 บาท

1.5 ผลการประมาณต้นทุนสังคมจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แสดงดังตาราง 6

ตาราง 6 ต้นทุนสังคมจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ค่าใช้จ่าย	มูลค่าเฉลี่ย (บาท)	ร้อยละ
ต้นทุนทางตรง	18,788.04	6.99
ต้นทุนทางอ้อม	249,845.33	93.01
ต้นทุนทั้งหมดรวม	268,633.37	100.00

จากตาราง 6 ผลการประมาณต้นทุนสังคมจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อปี (2562) พบว่า มูลค่าต้นทุนทางตรงเฉลี่ยเท่ากับ 18,788.04 บาท ต้นทุนทางอ้อมเฉลี่ย 249,845.33 บาท รวมต้นทุนสังคม 268,633.37 บาท

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์และผลกระทบจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาที่พักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยปัจจัยที่ใช้ศึกษาประกอบไปด้วย เพศ (Gender) ลักษณะหอพัก (Dormitory) สถานที่ตั้งหอพักที่ใกล้ร้านค้า (NG) สถานที่ตั้งหอพักใกล้ร้านเหล้า (NP) สถานที่ตั้งหอพักที่ใกล้ชุมชน (NC) หอพักสามารถนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปดื่มในห้องพักได้ (AD) คนอาศัยร่วมในหอพักเที่ยวกลางคืน (Night Out) สาเหตุในการดื่มคือความเคยชิน (Habit) สาเหตุในการดื่มคือความสนุกสนาน (Entertain) โอกาสในการดื่มคือวันเกิด (BD) โอกาสในการดื่มคือออกหัก (HB)

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์และผลกระทบจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาที่พักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

Factor	Coef.	Std. Err.	Z	$p > Z $	[95% Conf. Interval]	
Gender	1.22	0.41	2.94	0.003*	0.41	2.03
Dormitory	1.31	0.54	2.44	0.015**	0.36	2.26
NG	0.63	0.46	1.35	0.176	-0.28	1.53
NP	1.01	0.47	2.16	0.031**	0.93	2.09
NC	0.68	0.49	1.40	0.161	0.06	0.74
AD	3.22	0.58	-5.57	0.000*	0.35	4.09
Night Out	2.33	0.56	4.13	0.000*	1.43	2.22
Habit	0.75	0.60	1.24	0.215	-0.43	1.93
Entertain	1.62	0.52	3.14	0.002*	0.63	2.61
BD	2.09	0.57	3.64	0.000*	1.21	2.96
HB	1.22	0.59	2.06	0.039**	0.37	2.16
_cons	5.57	0.83	6.72	0.000*	3.94	7.19

LR Chi2= 383.01 Prob>chi2 = 0.00 Pseudo R2=0.70

หมายเหตุ : * ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01

** ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตาราง 7 ปัจจัยด้านลักษณะประชากรที่สัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยเพศ (Gender) แอลกอฮอล์ดื่มในหอพัก (AD) ผู้ร่วมอาศัยหอพักที่เยื้องกลางคืน (Night Out) ดื่มเพื่อความสนุกสนาน (Entertain) และดื่มฉลองวันเกิด (BD) แปรผันตรง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ส่วน ปัจจัยลักษณะหอพัก (Dormitory) ที่ตั้งใกล้ร้านเหล้า (NP) ดื่มจากอกหัก (HB) แปรผันตรงกับ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการประมาณต้นทุนสังคมจากแอลกอฮอล์มือสองของนักเรียนและนักศึกษาที่พักอาศัยหอพักในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ต้นทุนสังคมที่เกิดขึ้น ประกอบด้วยต้นทุนจากปัญหาสุขภาพ ต้นทุนจากการเกิดอุบัติเหตุ ต้นทุนจากทรัพย์สินเสียหาย และต้นทุนจิตใจ กล่าวได้ว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นได้ส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่ไม่มีส่วนในการดื่มด้วย เมื่อวิเคราะห์เป็นมูลค่าแล้วนั้น เกิดความสูญเสียถึง 268,633.37 บาท เมื่อเทียบกับการศึกษาของธัชพันธ์ โกมลไพศาล (Komonphaisarn, 2019) พบว่า ต้นทุนผลกระทบทางสังคมจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปี พ.ศ. 2560 ได้อยู่ที่ประมาณ 85,814,645,222.5 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.56 ของมูลค่าเป็นมูลค่าต้นทุนสังคมทั้งหมดของทั้งประเทศ ทั้งนี้งานวิจัยต้นทุนสังคมจากการพักอาศัยหอพักนั้น เป็นเพียงเฉพาะกลุ่มนักเรียนนักศึกษา และเป็นการศึกษาในเชิงพื้นที่จึงคำนวณมูลค่าสูญเสียเมื่อเทียบกับงานดังกล่าวจะเป็นเพียงส่วนน้อย แต่การดื่มแอลกอฮอล์นั้นได้สร้างมูลค่าสูญเสียเกิดขึ้นต่อสังคม ทั้งนี้งานวิจัยนี้ได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับต้นทุนทางอ้อมในประเด็นนี้การวัดต้นทุนทางด้านจิตใจ เนื่องจากการอยู่ร่วมกัน หอพักจะเป็นสถานที่เพื่อการพักผ่อน และต้องมีความปลอดภัย เมื่อมีบุคคลดื่มแอลกอฮอล์ได้กระทบถึงความไม่สบายใจในการดำรงชีวิต เมื่อวัดมูลค่าเป็นตัวเงินจะเห็นได้ว่ามีมูลค่าที่ค่อนข้างสูง มีมูลค่าเท่ากับ 249,798.36 บาท สอดคล้องกับงานวิจัย

ของสุจิตตา ฤทธิมนตรี และคณะ (Ritmontree et al., 2023) พบว่า ผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่นตามการรับรู้ของเหยื่อด้านจิตใจ เกิดความเครียด ความกังวล หวาดระแวง เกิดการสูญเสียทรัพย์สิน สิ้นเปลืองค่ารักษาพยาบาล การเป็นคดีความ ซึ่งจากปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดความทุกข์ใจนั่นเอง จึงมีประเด็นว่า แม้ว่าตนเองไม่ได้เป็นผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ (Thompson, Wood, & MacNevin, 2019) ได้ศึกษาพบว่ากลุ่มนักศึกษา มหาวิทยาลัยได้รับผลกระทบจากแอลกอฮอล์มือสอง มีการทำร้ายร่างกาย เกิดความเครียดมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในระดับสูง เช่นเดียวกับกับการศึกษาของ (Kim et al., 2020) พบว่าระหว่างผู้พักอาศัยในหอพัก ในมหาวิทยาลัยฮ่องกงประสบอันตรายจากการดื่มมือสองอย่างน้อยหนึ่งครั้งในปีที่ผ่านมา ทำให้เกิดความไม่สะดวก ความทุกข์ทางจิตใจ ประสิทธิภาพการทำงาน ทรัพย์สินเสียหาย เหตุที่ส่งผลให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ เช่น หอพักสามารถนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปดื่มในห้องพักได้ ไม่มีกฎข้อบังคับที่ชัดเจนในการนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปดื่ม ในสถานที่หอพัก ผู้ร่วมอาศัยหอพักที่อยู่กลางคืน (ดื่มเหล้า) จากข้างนอกแล้วกลับมาพักผ่อนในหอ ประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยลักษณะหอพัก พบว่าที่ได้รับผลกระทบนั้นเนื่องจากมีลักษณะหอที่อยู่รวมกันทั้งชายและหญิง ซึ่งหากตามระเบียบในการจัดหอพักแบบแยกเป็นประเภทผู้พักเฉพาะชายหรือหญิง ความปลอดภัยในการอยู่รวมกัน และผลกระทบจากแอลกอฮอล์จะลดลง และประเด็นสำคัญคือ สถานที่ตั้งหอพักใกล้ร้านเหล้า แม้ว่าจะมีระเบียบข้อบังคับในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใกล้กับหอพักนักเรียนนักศึกษาเมื่อสำรวจ พบว่า ร้านค้าไม่ใช่เฉพาะร้านอาหารประเภทผับเท่านั้นที่จำหน่าย ยังคงมีร้านประเภทสะดวกซื้อ ร้านขายของชำที่ตั้งอยู่ใกล้กับหอพัก ยังคงมีการจำหน่าย ผู้ที่เข้าพักอาศัยจะหาซื้อได้ง่าย ประกอบกับการไม่ได้ห้ามนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปดื่ม ในหอพักจึงมีส่วนทำให้เกิดผลกระทบที่ตามมา ดังนั้น จึงนับได้ว่าเป็นปัญหาจากแอลกอฮอล์จากบุคคลอื่น ควรมีนโยบาย ควบคุม แก้ไขจากผลการดื่มของแอลกอฮอล์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า ลักษณะของหอพักส่งผลกระทบจากแอลกอฮอล์มือสองนั้น โดยหากหอพักมีลักษณะเป็นหอรวม (ชายหญิง) จะได้รับผลกระทบ (ต้นทุนสังคม) สูง ดังนั้น ควรมีมาตรการเฝ้าระวังหอพัก ในลักษณะดังกล่าวให้มีความปลอดภัยของผู้ที่ตัดสินใจพักอาศัย
2. นอกจากบริบทเกี่ยวกับการห้ามตั้งร้านค้าจำหน่ายประเภทแอลกอฮอล์ใกล้สถานศึกษาแล้วนั้น ควรทบทวนการจำหน่ายแอลกอฮอล์ใกล้กับหอพักที่นักเรียนนักศึกษาตัดสินใจพักเพื่อมาศึกษาเล่าเรียน ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า หากมีร้านค้าที่จำหน่ายแอลกอฮอล์ใกล้กับหอพักจะส่งผลกระทบจากแอลกอฮอล์ด้วย
3. จากการสำรวจและสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบที่ได้รับจากแอลกอฮอล์มือสองนั้น พบว่า ต้นทุนทางด้านจิตใจจะมีต้นทุนที่สูง เนื่องจากได้รับความไม่สบายใจ เครียด วิตกกังวล ซึ่งมาสาเหตุหนึ่งที่ได้รับผลกระทบ คือ สถานที่ประกอบการร้านค้า (ผับ/ร้านเหล้า) ที่ตั้งใกล้กับหอพักเปิดเพลงเสียงดัง เสียงคนดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้นอนไม่หลับ กังวลว่าเมื่อมาเรียนในช่วงเช้าไม่เข้าใจเนื้อหาในบทเรียน ง่วงนอน ดังนั้น รัฐควรมีมาตรการเกี่ยวกับการจัดโซนร้านค้า ประเภทดังกล่าวที่ใกล้กับหอพักที่ผู้พักอาศัยเป็นเยาวชน เป็นนักเรียนนักศึกษา
4. จากผลการวิจัย พบว่า การดื่มแอลกอฮอล์ของบุคคลอื่น ได้ส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นด้วย และมีมูลค่าของต้นทุนสังคม (สูญเสีย) ดังนั้น ควรมีการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ให้เกิดการตระหนักต่อการดื่มแอลกอฮอล์แล้วส่งผลกระทบต่อผู้อื่น โดยอย่างยิ่งในสถานที่พักอาศัยซึ่งต้องมีความปลอดภัย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดต้นทุนในการสูญเสีย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการออกข้อบังคับในสถานประกอบการ (หอพัก) เกี่ยวกับการนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปดื่มในสถานที่พักเพื่อป้องกันผลกระทบจากแอลกอฮอล์ที่จะตามมา
2. หอพักควรมีข้อกำหนดร่วมกันกับผู้เช่าพักอาศัยเกี่ยวกับผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ (จากนอกพัก) หรือมีลักษณะมึนเมาแล้วเข้ามาพักอาศัยร่วมกับผู้อื่น ในการที่จะเข้ามาพักร่วมกันควรมีการตรวจสอบการเฝ้าระวังเพื่อป้องกันผลกระทบกับผู้ที่อยู่รวมกันในห้องพัก
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ ควรมีการดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกันการนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปดื่มในหอพัก เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่ตามมา เช่น การทะเลาะวิวาท ทรัพย์สินเสียหาย หรือการสร้างความรำคาญใจให้กับผู้ที่ร่วมพักอาศัย เป็นต้น โดยทั้งนี้ อาจดำเนินการโดยร่วมมือกับผู้ประกอบการในการเฝ้าระวังเพื่อป้องกันการสูญเสีย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณการสนับสนุนทุนการวิจัยจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ปี 2562

เอกสารอ้างอิง

- Atsanangkornchai, S. (2019). *Facts and Fogures : Alcohol in Thailand 2016-2018*. Bangkok : Sahamit Pattana Printing. (In Thai)
- Center of alcohol studies. (2019). *Economic cost of alcohol-attributable consequences on households in Thailand*. Research Report. Center of alcohol studies, Songkhla. (In Thai)
- Kim, J., Chan, R. H. W., Leung, K. L., Chan, K. Y. M., Chung, R. Y., Fong, B., ... & Lee, J. J. (2020). Second-hand harms of alcohol use in urban Chinese university students: A study from Hong Kong. *European Journal of Public Health, 30*(Supplement_5), ckaa166-383.
- Komonphaisam, T. (2019). *The estimation of societal cost of alcohol consumption in Thailand in 2017*. Research report. Chulalongkorn University, Songkla. (In Thai)
- National Statistical Office. (2018). *The smoking and drinking behavior survey 2017*. Bangkok : Pimdee Karnpim. (In Thai)
- Office of Social Development and Human Security, Surat Thani Province. (2019). *Dormitory Statistics iin Surat Thani Province*. Surat Thani : Office of Social Development and Human Security, Surat Thani Province. (In Thai)
- Petcharaj, L., & Chamniprasat, A. (2004). *Research Methodology*. Bangkok : Phimdee Printing. (In Thai)
- Pinyo, T. (2019). The study on the Report of the logistic regression analysis results in research work. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts), 12*(5), 544-558. (In Thai)

- Ritmontree, S., Daosodsai, S., Boontoch, K., & Chansuk, S. (2023). The harmful impacts of other people drinking alcohol by the perception of victims. *Udonthani hospital medical journal*, 31(1), 50-61. (In Thai)
- Royal Gazette. (2008). *Alcohol Control Act 2008*. Volume 125, chapter 33a, pages 34-49.
- Sangthong, R., Balhip, K., Intanon, T., Phatthanasattayawong, U., & Umoodi, N. (2019). *Harm to others (HTO) from Alcohol Drinking*. Study Results Report. Center of alcohol studies, Songkhla. (In Thai)
- Surat Thani Provincial Statistical Office. (2018). *Surat Thani Province Statistics Report*. Surat Thani : Surat Thani Provincial Statistical Office. (In Thai)
- Surat Thani Provincial Statistical Office. (2021). *Surat Thani Province Statistics Report*. Surat Thani : Surat Thani Provincial Statistical Office. (In Thai)
- Teerawee, P. (2021). A concept of human capital : contemporary economic and buddhist philosophy persapective. *Journal of Modern Learning Development*, 6(4),90-103. (In Thai)
- Thompson, K., Wood, D., & MacNevin, P. D. (2019). Sex differences in the impact of secondhand harm from alcohol on student mental health and university sense of belonging. *Addictive behaviors*, 89, 57-64.
- Tirakanun, S. (2014). *Social science research methods: guidelines for practice* (12th ed.). Bangkok : Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Yamane, T. (1976). *Statistics: an introductory analysis* (2nd ed.). New York : Harper and Row.